

Linnéuniversitetets åtgärdsredovisning vid uppföljning av granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete avseende forskning

Lärosäte: Linnéuniversitetet

Reg. Nr: 411-00302-19 (reg nr på utlåtandet vid pilotgranskningen)

Mallen för åtgärdsredovisning ska användas av lärosäten som fått omdömet *Godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll* eller *Ifrågasatt kvalitetssäkringsarbete* i UKÄ:s granskning.

Vilka bedömningsområden eller bedömningsgrunder som ska omfattas av åtgärdsredovisningen framgår av UKÄ:s beslut och bedömargruppens yttrande. Lärosäten med omdömet *Ifrågasatt kvalitetssäkringsarbete* ska redogöra för de bedömningsområden som bedömts som inte tillfredsställande. Lärosäten med omdömet *Godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll* ska redogöra för de bedömningsgrunder som bedömts som inte uppfyllda, för de bedömningsområden som bedömts som inte tillfredsställande.

UKÄ beslutade att ge Linnéuniversitetet det samlade omdömet godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll avseende forskning. Bedömningsområdet styrning och organisation bedömdes inte vara tillfredsställande. Bedömargruppens uppfattning var att lärosätet kan åtgärda bristerna i det bedömningsområde som inte är tillfredsställande inom två år. Bedömningsgrund 1.3 bedömdes som "tillfredsställande" och ingår således inte i redovisningen. Bedömningsgrund 1.1 och 1.2 bedömdes som "inte uppfylld" och åtgärder skall därmed redovisas på maximalt två sidor vardera.

Bedömningsområdet Styrning och organisation innehåller följande bedömningsgrunder:

- 1.1 Lärosätet har ett fastställt kvalitetssystem där ansvars- och rollfördelning avseende kvalitetsarbetet beskrivs, liksom principer och konkreta arbetsformer för säkring och utveckling av kvalitet i forskningen.
- 1.2 Kvalitetsarbetet understödjer det strategiska arbetet på alla nivåer och engagerar såväl ledning som medarbetare. Kvalitetsarbetet bidrar till att läroästets resurser används effektivt.
- 1.3 Lärosätet säkerställer att det kontinuerligt samlar in, analyserar och använder information med bäring på forskningens kvalitet och relevans, som underlag för kvalitetsutveckling, strategiska beslut och prioriteringar.

Lärosätets redovisning av punkt 1.1 Lärosätet har ett fastställt kvalitetssystem där ansvars- och rollfördelning avseende kvalitetsarbetet beskrivs, liksom principer och konkreta arbetsformer för säkring och utveckling av kvalitet i forskningen

Enligt bedömargruppens utlåtande saknades ”ett tydligt kvalitetssystem för forskning vid lärosätet. Som det är beskrivet finns olika komponenter, men det saknas en beskrivning av hur de olika komponenterna hänger ihop”. Linnéuniversitetet (Lnu) anser detta vara den centrala synpunkten och överordnad övriga punkter. Lnu:s analys är att det saknades universitetsövergripande strukturer och ramar för mycket av det arbete som gjordes. Ytterligare punkter sammanfattas under två teman: ansvarsfördelning för systematiskt kvalitetsarbete och kvalitetskultur respektive styrning som enligt granskningen gav för stor vikt till indikatorer och formaliserad rapportering via mallar.

Sedan UKÄs granskning har Lnu:s kvalitetssystem utvecklats. En ny kvalitetspolicy¹ har antagits. De organ, arbetsformer och kommunikationsvägar som existerade har infogats i detta sammanhang och kompletterats. Principer för Lnu:s kvalitetsarbete är delaktighet, kommunikation, utveckling och systematik. Kvalitetssystemet för forskning² bygger på kvalitetspolicyn och tillämpar den på forskning. Kvalitetsarbetet vad gäller forskning är delvis beroende av akademisk disciplin och genomförs därför så nära den enskilde forskaren som möjligt för att värna akademisk frihet och kollegial granskning. Det löpande kvalitetsarbetet är därför delegerat till fakulteterna under principen ”frihet under ansvar”, medan rektor ansvarar för övergripande kvalitetsutvärderingar med stöd av Forskningsrådet (FOR). FOR är Lnu:s strategiska organ för forskningsfrågor och har fått en samordnande roll i kvalitetssystemet. FOR initierar, bevakar och bereder strategiska forskningsfrågor, verkar för samordning och utveckling av universitetets forskning, samt initierar och stödjer åtgärder som syftar till kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling vilket inkluderar forskningsetik. Bland annat har rådet tagit fram det ramverk för kvalitetssäkring av forskning som Lnu nu tillämpar. Lnu har skrivit under DORA³ och arbetar med att implementera dess principer i syfte att uppnå mer ändamålsenlig kvalitetsgranskning.

I universitetets nya arbetsordning⁴ och rektors delegationsordning⁵ framgår hur kvalitetsansvaret fördelas vilket preciseras i ramverket för kvalitetssäkring. Universitetsledningen – rektor och prorektor – organiserar och samordnar aktiviteter för att uppnå mål som fastslagits av universitetsstyrelsen⁶. FOR:s ansvar framgår av instruktion⁷ och ramverket för kvalitetssäkring av forskning⁸, vid behov kompletterad av rektorsuppdrag. Fakultetsstyrelserna har ett övergripande ansvar för styr- och kvalitetsdokument⁹. Dekan har ansvar för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskningsverksamhet vid respektive fakultet¹⁰. Rektor och dekaner har ett särskilt ansvar att säkerställa forskningens frihet och ge förutsättningar för kollegialitet och god forskningssed¹¹. Nämnden för lärarutbildningar har ett övergripande ansvar för lärarutbildningarnas

¹ Bilaga 1 – Linnéuniversitetets kvalitetspolicy

² Bilaga 2 – Linnéuniversitetets ramverk för kvalitetssäkring av forskning

³ Bilaga 3 – Rektorsbeslut att underteckna DORA

⁴ Bilaga 4 – Arbetsordning vid Linnéuniversitetet

⁵ Bilaga 5 – Rektors delegationsordning

⁶ Bilaga 6 – Vision 2030, Bilaga 7 – Målsättningar 2025, Bilaga 8 – Verksamhetens inriktning och ekonomiska förutsättningar, Bilaga 9 – Verksamhetsplan och budget

⁷ Bilaga 10 - Beslut om inrättande av forskningsråd vid Linnéuniversitetet

⁸ Bilaga 2 – Linnéuniversitetets ramverk för kvalitetssäkring av forskning

⁹ Bilaga 5 – Rektors delegationsordning

¹⁰ Bilaga 4 – Arbetsordning vid Linnéuniversitetet

¹¹ Bilaga 2 – Linnéuniversitetets ramverk för kvalitetssäkring av forskning

innehåll och kvalitet vilket inkluderar ett kvalitetsansvar för forskning som fakulteterna genomför enligt nämndens beställning. Fakulteter kan vid behov efterfråga stöd och eventuella förändringar till universitetsledning, bland annat genom rektorsdialoger, så kallad ikuggning¹². Forskarledare och professorer förväntas visa och uppmuntra kollegialitet i de miljöer de leder samt delta i granskande och kvalitetsstärkande verksamhet som kollegial granskning. Forskaren har en skyldighet att iakttä god forskningssed i det akademiska arbetet och att därmed bidra till att utveckla kvalitetskulturen. Universitetsdirektören ansvarar för förvaltningens stödjande arbete.

En vicerektor för forskning¹³ har utsetts för att stärka FOR och skapa ett mer sammanhängande ansvar för forskningsfrågor. Vicerektor för forskning är ordförande i FOR och rådet har fått mer utvecklade arbetsrutiner vilket ger förutsättningarna för ett mer sammanhållet kvalitetssystem. Vicerektor för forskning bidrar med en koppling mellan universitetets högsta ledning och strategiska beslut å ena sidan och det kvalitetssystemet för forskning å andra sidan. Rektor har uppföljningar med vicerektor och ger uppdrag utifrån Lnu:s VP.

Det finns en risk att systematiskt kvalitetsarbete och kvalitetskultur ger motsatta impulser då ansvarsfördelning har ett *top-down* perspektiv, medan kvalitetskultur snarare byggs *bottom-up*. För att hantera denna potentiella motsättning ger Lnu:s kvalitetssystem utrymme för att forskargrupper kan utveckla sin kvalitetskultur utan att toppstyras. Samtidigt måste ett systematiskt kvalitetsarbete innebära en viss styrning. För att säkerställa att dessa två impulser inte står mot varandra krävs utvecklade dialoger mellan olika nivåer¹⁴ och ett kollegialt organ som FOR vilket kan samordna systematisk styrning och kvalitetskultur. Det verksamhetsnära och universitetsgemensamma arbetet länkas samman genom att ansvariga organ på universitetsgemensam nivå består av företrädare för fakulteterna. FOR:s ledamöter är akademiska ledare med ansvar för forskning på respektive fakultet. Kvalitetssystemet följs upp i rektorsdialog med dekaner.

Fakulteterna redovisar sitt kvalitetsarbete och utfall för FOR. Redovisning sker i planeringssystemet LINNEA där nyckeltal kopplas till fakulteternas behov och åtgärder. Fakulteternas interna arbete innebär bland annat att forskning utvärderas externt var sjätte år. FOR har infört en kvalitetsdag där ledamöter årligen summerar lärdomar och ger åtgärdsförslag på universitetsgemensam nivå till universitetsledningen. En årlig dialog mellan ordförande i råd och utskott har införts. Uppföljning av universitetets spetsforskningscentra Lnuc har setts över och systematiserats¹⁵ samt har kompletterats med en årlig dialog mellan vicerektor för forskning och ledarna för Lnuc. Genom årliga dialoger¹⁶ mellan FOR och fakulteter, universitetsgemensamma organ, förvaltning, Lnuc knyts kvalitetsarbetet samman mellan utbildning och forskning och mellan olika enheter på universitetet.

¹² Bilaga 1 – Linnéuniversitetets kvalitetspolicy. ”Bilaga 11 – Ramverk för Linnéuniversitetets arbete för utbildningskvalitet” innehåller en tydlig beskrivning av ikuggning.

¹³ Bilaga 12 – Rektorsbeslut att utse vicerektor för forskning

¹⁴ Bilaga 1 – Linnéuniversitetets kvalitetspolicy

¹⁵ Bilaga 13 – Inrättande, uppföljning och utvärdering av Linnaeus University Centres (Lnuc)

¹⁶ Bilaga 9 – Verksamhetsplan och budget, Bilaga 1 – Linnéuniversitetets kvalitetspolicy

Lärosätets redovisning av punkt 1.2 Kvalitetsarbetet understödjer det strategiska arbetet på alla nivåer och engagerar såväl ledning som medarbetare. Kvalitetsarbetet bidrar till att lärosätets resurser används effektivt.

UKÄ menade i sin granskning att universitetet måste utvärdera om ifyllnad av olika mallar för verksamhetsplanering och verksamhetsuppföljning var förenligt med ett effektivt resursutnyttjande. Ytterligare en punkt som UKÄs granskning lyfte fram som central var att lärosätet behöver utöka studenternas och doktorandernas involvering i kvalitetsarbetet för forskning. Lnu uppfattar detta som de två centrala kritiska punkterna inom föreliggande bedömningsgrund.

Den individbaserade fördelningsmodell som beskrivs i UKÄs granskning har utvecklats till att i högre utsträckning inriktats på miljöbyggande. Det är dock ofrånkomligt att forskare rapporterar information om externa medel, publiceringar och samverkansaktiviteter eftersom dessa inte kan samlas in automatiserat, liksom att denna data samlas in på individnivå för att sedan aggregeras till institution, fakultet och universitet. Aggregeringen gör att information som samlas in från olika stödsystem inte rapporteras mer än en gång.

Uppgifter i verksamhetsplanering och uppföljning görs i systemet LINNEA som introducerades 2021. Det finns en nyckeltalsdatabas som är tillgänglig för alla enheter på universitetet. Därmed behöver en rapportrande enhet inte fylla i några uppgifter på egen hand. LINNEA gör det möjligt att sammanställa och kommunicera resultat och rapporter på ett enklare sätt och minskar dubbelarbete. Fakulteter kan enklare sammanställa och utvärdera nyckeltal i relation till övriga universitetet. Universitetsgemensamma beredande organ kan lättare få tillgång till och kan sammanställa information genom LINNEA. Införandet av LINNEA har av dessa skäl mottagits positivt av fakulteterna.

En viktig strävan i kvalitetsarbetet är att det ska understödja det strategiska arbetet på alla nivåer – från den enskilde medarbetaren till det universitetsövergripande gemensamma arbetet. Identifierade brister och åtgärder kopplade till dessa är viktig bakgrundsinformation till såväl verksamhetsplaner som den ikuggning som sker mellan olika nivåer – institution, fakultet, universitet – inom ramen för de olika dialogerna där behov och risker kan lyftas till nästa nivå, medan resurser och särskilda understödjande åtgärder kan riktas mot lägre nivåer. Ett exempel på detta är ett pågående projekt med syfte att förbättra universitetets externfinansiering¹⁷. På lärosätetsnivå är kvalitetsperspektiv på forskningen som sådan och på forskningens betydelse för utbildning centrala. Ett exempel på detta är universitetets arbete med kunskapsmiljöer som samlar forskning, utbildning och samverkan kring ett ämnesöverskridande tema¹⁸. Kunskapsmiljöerna innebär att strategiskt stärka såväl forskning som utbildning genom ökat samarbete för höjd kvalitet och för förbättrat nyttjande av resurser. Genom universitetets arbete med kunskapsmiljöerna ska forskningsämnen och forskarmiljöer som riskerar att sakna tillräcklig kritisk massa kunna uppnå större volym och mer relevans genom samarbete över ämnes- institutions- och fakultetsgränser.

Mycket av studenternas och doktorandernas aktiva involvering sker nära den forskarmiljö i vilken det verkar. Därför blir regelverket, incitamenten och rättigheterna centrala för att stärka studenterna

¹⁷ Bilaga 14 – Rektorsbeslut om projektuppdrag externfinansiering av forskning

¹⁸ Bilaga 6 – Vision 2030, Bilaga 15 – Rektorsbeslut om inrättande av kunskapsmiljö Linné

och doktorandernas närvaro. I detta arbete är även Linnékåren en viktig motpart och universitetet stödjer kårens arbete med en förbättrad utbildning för doktorand- och studeranderepresentanter. Lnu har även uppdaterat styrdokument för ersättning till student- och doktorandrepresentanter¹⁹ vilket bör underlätta att hitta student- och doktorandrepresentanter. Som exempel kan nämnas att FOR har en doktorandrepresentant sedan årsskiftet 2021/2022 och doktorander ingår i samtliga kvalitetsgranskande organ på fakultetsnivå. Utbildningsutvärderingarna innehåller frågor om graden av forskningsanknytning i syfte att uppmärksamma brister vilka då kan åtgärdas inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Kvalitetssystemet för forskarutbildning har systematiserats och nya, centrala processer har kommit på plats²⁰, bland annat ingår återkommande doktorandbarometrar. Doktorandernas forskning ingår i kvalitetssystemet för forskning²¹. Doktorander deltar även i utvärdering och uppföljning av forskarmiljöer. Som exempel kan nämnas att på Fakultetens för samhällsvetenskap medverkar doktorandrepresentanten på kvalitetsdagar två gånger om året och vid att av dessa tillfällen är samtliga doktorander inbjudna att delta. Syftet är doktorandperspektivet tydligt ska integreras i det löpande kvalitetsarbetet. Flera forskarmiljöer har tagit initiativ till att etablera forum för doktorander där de har möjlighet att utbyta erfarenheter, diskutera nya idéer och lyfta förslag på kvalitetsförbättringar, däribland Linnaeus University Centre for Data Intensive Sciences and Applications²².

Vid flera institutioner ges även studenter möjligheter att anställas på deltid som amanuenser eller forskningsbiträden inom forskningsprojekt. Flera forskningsmiljöer, däribland Linnaeus University Language Processing Lab vid Fakulteten för konst och humaniora involverar studenter aktivt i forskning genom att studenter ges möjlighet att använda existerande infrastruktur för egen datainsamling eller att skriva uppsatser som kopplas till pågående forskningsprojekt²³.

Forskarämnen bjuder in doktorander och i vissa fall även studenter på avancerad nivå till forskarseminarier och den peer-review som sker på forskarseminarier har en central roll i kvalitetssäkring av forskning.

Det systematiska lika villkorsarbetet²⁴ innefattar både studenter och anställda och berör all verksamhet på universitetet.

¹⁹ Bilaga 16 – Riktlinjer för förlängning av anställning som doktorand på grund av förtroendeuppdrag

²⁰ Bilaga 17 – Modell för kvalitetssäkring av forskarutbildningen vid Linnéuniversitetet

²¹ Bilaga 2 – Linnéuniversitetets ramverk för kvalitetssäkring av forskning

²² Bilaga 18 – Plan för de kommande fem år DISA

²³ Bilaga 19 – LiLa-Lab årsrapport 2021

²⁴ Bilaga 20 – Systematiskt lika villkorsarbetet vid Linnéuniversitetet